

Praca z dzieckiem dyslektycznym

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Dziecko dyslektyczne powinno siedzieć blisko nauczyciela, tak by nauczyciel mógł je obserwować i pomóc mu, a także zachęcać je do proszenia o pomoc, gdy jest to konieczne.
2. Niezależnie od tego, jak uważnie i skrupulatnie będziemy uczyć dziecko nowej sprawności – np. pisania –ówka, nie możemy zakładać, że dziecko dyslektyczne zapamięta ją i będzie ją stosować. Stałe przyuczanie jest podstawą na każdym etapie pracy z osobą dyslektyczną.
3. Nie wolno „wytykać”, że dziecko dyslektyczne jest powolne, leniwe czy głupie, a także nie należy porównywać jego prac pisemnych z pracami innych uczniów w klasie. Jego praca będzie nierówna i nieregularna.
4. Nie należy odpytywać go z głośnego czytania przed całą klasą, chyba, że wyraźnie sobie tego życzy.
5. Jego osiągnięcia powinny być oceniane bardziej na podstawie wypowiedzi ustnych niż pisemnych.
6. Nie należy oczekiwać, że dyslektyk użyje słownika, by sprawdzić pisownię wyrazu. Słowniki są przeznaczone do odnajdywania znaczenia słów, które właśnie pisze albo dla potwierdzenia poprawności słowa. Efektywne posługiwanie się słownikami wymaga dodatkowego uczenia (alfabet, porządek haseł itp.)
7. Nie należy dawać dyslektykowi długich list wymieszanych wyrazów do nauczenia się. Należy raczej łączyć słowa w „rodziny wyrazów” z różnym kluczem np. król, królestwo, królowna, królewicz, królować lub mrówka, krówka, stówka, żarówka itp.
8. Pisanie wyrazów, w których dyslektyk popełnił błąd mija się z celem. Zamiast tego nauczyciel powinien napisać poprawnie dany wyraz dla dziecka
9. Powinno ono popatrzeć nań uważnie, koncentrując się na skomplikowanych partiach, przepisać kilka razy patrząc na wzór, nazywając literę po literze. Wówczas należy zakryć wyraz i napisać go z pamięci. Wtedy sprawdzić. Jeśli jest poprawnie – odfajkować je, jeśli jest błędnie – należy powtórzyć procedurę. Bądź świadomy, że dziecko może ponownie napisać ten wyraz błędnie w innych okolicznościach, kiedy jego umysł koncentruje się na treści lub innych sprawach.
10. Kiedykolwiek to możliwe – należy zachęcać dziecko do wielokrotnego powtarzania tego, co zrobiło. Jego własny głos jest bardzo korzystny dla efektywności procesów pamięciowych.
11. Uważnie należy nauczać sposobu organizowania i przedstawiania notatek – literactwo, wyraźny druk, mniej tekstu, a więcej rysunków, schematów.

1. Kiedy to tylko możliwe - ucz indywidualnie lub w małych grupach.
2. Spróbuj odkryć jaka metoda uczenia jest najlepsza dla dziecka i maksymalnie adaptuj swoje metody nauczania do stylu uczenia się dziecka.
3. Ucz czytania i pisania jednocześnie poprzez ustrukturyzowany program multisensoryczny, bazujący na metodzie fonicznej, wizualnej i czuciowo – dotykowej jednocześnie.
4. Uważnie planuj prace, tak by upewnić się, że jest na poziomie odpowiednim dla dziecka, z którym pracujesz. Pamiętaj, że zróżnicowany materiał będzie wzmacniał stymulację intelektualną.
5. Praca powinna zawierać pewne elementy samodzielnego odkrywania a także nie być do końca zamknięta – pewne ćwiczenia powinny być tylko rozpoczęte, tak by kończyć je następnym razem, co poprawia motywację i zainteresowanie twórczego umysłu dziecka dyslektycznego.
6. Nagrody powinny być częste i ważne, ale dawane jedynie wtedy, gdy są zasłużone.
7. Otoczenie, w którym się pracuje powinno być ciche, nie rozpraszające oraz atrakcyjne.
8. Przepisywanie z tablicy jest często problemem – staraj się tego unikać. Posadź dziecko blisko i naprzeciw tablicy. Używaj kolorowej kredy.
9. Uczenie pisania ręcznego (techniki pisania) powinno być ukierunkowane na wspomaganie poprawności ortograficznej, tempa, schludności i płynności.
10. Raczej zawartość, a nie forma powinny być celem pracy.
11. Poprawki na pracach dziecka powinny być, gdy to tylko możliwe, robione w jego świadomej obecności, nauczyciel powinien siedzieć po tej samej stronie ławki, obok dziecka.
12. Słowniki elektroniczne, komputery, kalkulatory oraz magnetofony powinny wspomagać uczenie się dziecka dyslektycznego w kierunku wytworzenia automatycznych reakcji.
13. Stara się zrozumieć nieregularną naturę uwagi i sprawności dziecka.
14. Należy kierować wszystkie wysiłki, by stworzyć atmosferę zaufania dziecka przez rozwój jego dodatkowych aktywności w sporcie, muzyce, wzornictwie, czy zajęciach teatralnych.
15. Współpracuj i angażuj rodziców (potrzebujesz ich pomocy).
16. Okazuj cierpliwość, troskliwość zrozumienie i zachętę, a także przyjaźń przez cały czas, a zwłaszcza gdy dziecko, którym się zajmuje może być lub jest dyslektyczne.

Ćwiczenia znajdują Państwo w następujących publikacjach:

Bogdanowicz M., *O dysleksji, czyli specyficznych trudnościach w czytaniu i pisaniu – odpowiedzi na pytania rodziców i nauczycieli*, Lublin 1994

Bogdanowicz M., *Psychometryczna czyli kliniczna diagnoza dysleksji*, [w:] *Biuletyn Informacyjny Warszawa Oddziału Nr 1 PTD*, Warszawa 1996

Brejnak W., Zabłocki K. J., *Dysleksja w teorii i praktyce*, Warszawa 1999

Górniewicz E., *Pedagogiczna diagnoza specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu*, Toruń 1999

Kaja B., *Zarys terapii dziecka*, Bydgoszcz 1995

Renfisz-Kuczyk A., *Jak pomóc dzieciom dyslektycznym. Poradnik dla nauczycieli i rodziców*, Warszawa 1999

Saduś Z., *Uwagi w sprawie formułowania programów dydaktyczno-terapeutycznych dla uczniów w starszym wieku szkolnym z trudnościami w nauce ortografii*, [w:] *Biuletyn Informacyjny Warszawskiego Oddziału Nr 1 PTD*, Warszawa 1994

Selikowitz M., *Dysleksja*, Warszawa 1999

Spionek H., *Psychologiczna analiza trudności i niepowodzeń szkolnych*, Warszawa 1970

Spionek H., *Zaburzenia psychoruchowe rozwoju człowieka*, Warszawa 1965

Wszeborowska-Lipińska B., *Młodzież ze specjalnymi trudnościami w czytaniu i pisaniu*, [w:] *Psychologia wychowawcza*, nr 3/1995, Warszawa 1995